

459

Na osnovu člana 37. stav (2), u vezi sa članom 34. Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera, službeni prečišćeni tekst ("Službeni glasnik BiH", broj 22/16), ministar pravde Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK
O NAČINU VRŠENJA SLUŽBE OSIGURANJA,
NAORUŽANJU I OPREMI I UPOTREBI VATRENOG
ORUŽJA I DRUGIH SREDSTAVA PRINUDE U
ZAVODIMA ZA IZVRŠENJE KRIVIČNIH SANKCIJA,
PRITVORA I DRUGIH MJERA BOSNE I
HERCEGOVINE

DIO PRVI - OPĆA ODREDBA**Član 1.**

Ovim Pravilnikom uređuje se način vršenja službe osiguranja, naoružanje i oprema, upotreba vatrenog oružja i drugih sredstava prinude u Zavodima za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zavod).

Član 2.

Izrazi koji su radi preglednosti dani u jednom gramatičkom rodu u ovom pravilniku, bez diskriminacije se odnose i na žene i na muškarce.

DIO DRUGI - NAČIN VRŠENJA SLUŽBE OSIGURANJA
I - ZAJEDNIČKA ODREDBA**Član 3.**

Službu osiguranja u Zavodu vrše ovlašteni zavodski službenici na osnovu Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera (u daljem tekstu: Zakon), ovog Pravilnika, Pravilnika o kućnom redu u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine, uputstava i naređenja upravnika Zavoda i rukovodećih službenika koji pomažu upravniku Zavoda u rukovođenju pojedinim oblastima rada.

II - POSLOVI SLUŽBE OSIGURANJA**Član 4.**

Služba osiguranja u Zavodima vrši osiguranje zatvorenika, spoljno i unutrašnje osiguranje Zavoda i njihovih objekata i preduzima mjere za održavanje osiguranja pridržavanja pravila kućnog reda u Zavodima, a naročito:

- osigurava prisustvo zatvorenika i pritvorenika i sprječava njihovo bjekstvo iz Zavoda,
- osigurava Zavod od napada spolja,
- osigurava radilišta i prostorije u kojima se nalaze, borave i rade zatvorenici,
- osigurava prisustvo zatvorenika na vanjskim radilištima,
- osigurava sprovođenje i pridržavanje pravila kućnog reda Zavoda i održavanje discipline među zatvorenicima i pritvorenicima,
- otkriva i prijavljuje povrede pravila kućnog reda i radne discipline, sprječava izvršavanje krivičnih djela od strane zatvorenika i pritvorenika i prijavljuje izvršenje ovih djela, podnosi disciplinsku prijavu,
- vrši sprovođenje i osigurava prisustvo zatvorenika i pritvorenika kad se nalaze izvan Zavoda,
- preduzima mjere u cilju sprječavanja samopovrijedanja zatvorenika i pritvorenika i pruža pomoći povrijeđenim,
- u slučaju povrede discipline većih razmjera i povreda pravila kućnog reda bez odlaganja preduzima odgovarajuće mjere iz svoje nadležnosti,

- interveniše u slučaju požara i drugih elementarnih nepogoda u Zavodu,
- vrši pretres zatvorenika i pritvorenika, pregled i kontrolu njihovih stvari, kao i kontrolu pošiljki upućenih ovim licima, smještajnih prostorija, radnih prostorija, prostora za boravak na svježem zraku, sportskih terena i drugih prostorija,
- vrši pretres lica koja dolaze u posjetu osuđenim i pritvorenim licima i drugih posjetilaca u Zavod.

Član 5.

U skladu sa utvrđenom kategorizacijom Zavoda služba osiguranja vrši:

- u Zavodima zatvorenog tipa: dežurnu službu, vanjsko osiguranje, unutrašnje osiguranje, sprovodnu službu, službu osiguranja osuđenih lica na radu izvan Zavoda,
- u Zavodima poluotvorenog tipa: dežurnu službu, osiguranje Zavoda, osiguranje vanjskih radilišta i sprovodnu službu,
- u Zavodima za žene, unutrašnje osiguranje vrše žene pripadnice službe osiguranja.

III - ORGANIZACIJA RADA SLUŽBE OSIGURANJA**Član 6.**

- Služba osiguranja vrši se u smjenama, u trajanju od osam sati, s tim da se osigura svakodnevno i neprekidno vršenje njenih poslova i zadataka u Zavodu.
- Raspored vršenja poslova i zadataka u smjenama određuje načelnik službe osiguranja ili lice koje on ovlasti, prema potrebi službe i uslovima rada.
- U slučaju povredje discipline i pravila kućnog reda većih razmjera od strane zatvorenika, požara, poplave i drugih elementarnih nepogoda, kao i u drugim slučajevima kada to naredi upravnik, načelnik službe osiguranja ili lice koje oni ovlaste, ovlašteni zavodski službenik je dužan odazvati se pozivu i izvan radnog vremena.
- Ovlašteni zavodski službenik je dužan obavijestiti načelnika službe osiguranja (u daljem tekstu: načelnik) kada u slobodno vrijeme odlazi iz mjesta stanovanja.

Član 7.

U Zavodu zatvorenog tipa se prema potrebi i mogućnostima osiguravaju određene prostorije sa krevetima i posteljinom za smještaj ovlaštenih zavodskih službenika.

IV - PRAVA I DUŽNOSTI OVLÄŠTENIH ZAVODSKIH SLUŽBENIKA**Član 8.**

Dužnosti ovlaštenog zavodskog službenika su:

- da poznaje zakonske propise, propise o vršenju službe osiguranja i druge propise, kao i poslove i radne zadatke na koje je raspoređen,
- da na vrijeme vrši primo-predaju dužnosti i da službu vrši neprekidno dok traje smjena,
- da na određeni način održava vezu sa drugim zavodskim službenicima na dužnosti, dežurnim službenim licima i načelnika službe osiguranja da u slučaju potrebe drugom zavodskom službeniku obavezno pritekne u pomoć,
- da na vrijeme izvještava šefu smjene, glavnog dežurnog, načelnika i upravnika, o svojim zapažanjima u vršenju službe,
- da alarmira i interveniše u slučaju masovnije povrede discipline i povrede kućnog reda ili radne dužnosti pritvorenika i zatvorenika, požara, poplave ili drugih elementarnih nepogoda,

- f) da upotrijebi vatreno oružje ili druga sredstva prinude u slučajevima i pod uslovima određenim Zakonom i ovim Pravilnikom,
- g) da se u službenim odnosima sa pripadnicima službe osiguranja, upravnikom, ovlaštenim službenicima Ministarstva pravde i drugim službenicima u Zavodu oslovjava prema zvanju i položaju,
- h) da svojim ponašanjem u službi i van službe čuva svoj ugled i ugled Zavoda,
- i) da službu vrši uredno podšišan, obrijan,
- j) da u neposrednom kontaktu persira zatvorenike i pritvorenike,
- k) da pravilno rukuje i upotrebljava sredstva naoružanja i opremu koja mu je data na službenu upotrebu,
- l) da pohada predavanja koja se organizuju radi stručnog obrazovanja i usavršavanja,
- m) da učestvuje u vježbama za održavanje fizičke spremnosti i obučavanja u borilačkim vještinama,
- n) da učestvuju u gađanjima iz vatre nog oružja.

Član 9.

Ovlaštenom zavodskom službeniku je zabranjeno:

- a) da se udaljava sa radnog mjestra, sa prostora koji mu je određen za kretanje ili da napušta lica koja su mu povjerena na čuvanje, odnosno sproveđenje,
- b) da noću ulazi u prostorije u kojima se nalaze zatvorenici i pritvorenici, osim kada je potrebno ukazati pomoć povrijeđenom ili bolesnom licu, kada mu je to naređeno ili u drugim opravdanim slučajevima, uz prethodnu obavijest nekog drugog ovlaštenog lica,
- c) da prilikom obavljanja zadatka na radnom mjestu razgovara sa prolaznicima,
- d) da neovlaštenim licima daje podatke i druga obaveštenja koja su u vezi sa vršenjem službe i radom Zavoda,
- e) da u Zavod pusti neovlašteno lice bez odobrenja nadređenog,
- f) da čini druge radnje koje bi išle na štetu pravilnog i efikasnog vršenja službe.

Član 10.

Ovlašteni zavodski službenik je dužan da u vršenju svojih poslova i zadataka, prema zatvorenicima i pritvorenicima postupa čovječno i sa poštovanjem njihovog ljudskog dostojarstva, s očuvanjem njihovog tjelesnog i duševnog zdravlja, vodeći pri tome računa da se održi potreban red i disciplina.

Član 11.

Ovlašteni zavodski službenik je dužan da zatvorenike i pritvorenike upozorava na odgovornost za povrede ili pokušaje povreda pravila kućnog reda i radne discipline i da u slučaju potrebe može upotrijebiti odgovarajuća sredstva prinude.

Član 12.

Ovlašteni zavodski službenik će udaljiti zatvorenika sa mesta gdje mu pristup nije dozvoljen.

Član 13.

- (1) U svakom slučaju narušavanja discipline, odnosno povrede pravila kućnog reda, od strane zatvorenika i pritvorenika, ovlašteni zavodski službenik je dužan uputiti prijavu načelniku službe osiguranja.
- (2) Prijava iz stava (1) ovog člana, treba da sadrži: ime i prezime počinjoca disciplinskog prekršaja, vrijeme, mjesto, način izvršenja i posljedice učinjene povrede ili pravila kućnog reda, kao i mјere koje je podnosiac prijave tom prilikom preuzeo.

Član 14.

- (1) Ako zatvorenik izvrši krivično djelo teške tjelesne povrede ili kada je nastupila smrt ili pokušaj samopovrijeđivanja, ili ako je došlo do nesreće na poslu zatvorenika, zavodski službenik će izvršiti osiguranje mjesta gdje se događaj desio, kao i tragova i predmeta koji su od interesa za obavljanje uviđaja od strane ovlaštenih organa.
- (2) Ovlašteni zavodski službenik je dužan da o događaju i preduzetim mjerama osiguranja iz stava (1) ovog člana, bez odlaganja obavjesti nadređenog a ako se sa zatvorenikom nalazi udaljen od Zavoda i najbližu stanicu policije.

Član 15.

- (1) Kada je na dužnosti ovlašteni zavodski službenik je dužan da spriječi nepozvanim licima pristup u krug Zavoda ili u pojedine njegove objekte.
- (2) Kada je na dužnosti ovlašteni zavodski službenik može legitimisati i zadržati svako lice koje neovlašteno ulazi u krug Zavoda ili se približava njegovim objektima ili se nepozvano približava zatvorenicima kada su izvan Zavoda.

V - PRETRES ZATVORENIKA

Član 16.

- (1) Radi održavanja unutrašnjeg reda i discipline ovlašteni zavodski službenik može, izvršiti pretres zatvorenika i pritvorenika i prostorija u kojima oni borave, kao i pregled stvari kojima se služe, odnosno posjeduju.
- (2) Pretres zatvorenika vrši se obavezno prilikom stupanja na izdržavanje kazne zatvora, prilikom povratka sa rada na vanjskom radilištu, prilikom sproveđenja zatvorenika i pritvorenika i prilikom stavljanja zatvorenika u prostorije za izdržavanje disciplinske kazne, povratka sa vanzavodskih pogodnosti, prilikom primo-predaje pritvorenika i zatvorenika sa drugim agencijama za sproveđenja zakona.
- (3) Radi pronalaska predmeta koje nije dozvoljeno držati i upotrebljavati, pretres zatvorenika i pritvorenika i pretres prostorija u kojima borave i rade, može se izvršiti u svako vrijeme.

Član 17.

- (1) Pretres u slučajevima iz člana 16. ovog Pravilnika vrši se po naređenju nadređenog, a po vlastitom nahođenju ovlaštenog zavodskog službenika, samo kad je s obzirom na okolnosti slučaja neophodno da se pretres izvrši bez odlaganja.
- (2) O svakom izvršenom pretresu, koji je preuzeo po vlastitom nahođenju, ovlašteni zavodski službenik je dužan odmah obavijestiti nadređenog.
- (3) Kada se pretpostavlja da se mogu pronaći predmeti koji su upotrijebljeni ili namijenjeni za vršenje krivičnih djela ili koji mogu poslužiti kao dokaz u postupku, pretres se vrši u prisustvu dva svjedoka.
- (4) Pretres ličnih stvari vrši se u prisustvu zatvorenika i pritvorenika.

Član 18.

- (1) Pretres zatvorenika i pritvorenika ženskog pola vrši ovlašteni zavodski službenik - žena ili drugo žensko lice koje odredi upravnik.
- (2) Pretres osjetljivih dijelova tijela može provesti samo ljekar ili ovlašteno medicinsko osoblje.
- (3) Prilikom ulaska posjetilaca u zavod, ovlašteni zavodski službenik osim standardnog pretresa može zahtijevati od tog lica da se pristupi detaljnem pretresu. Ukoliko se posjetilac ne želi podvrgnuti pretresu, ovlašteni zavodski službenik odbit će prijem u zavod posjetioca, s tim da program sigurnosti mora održavati ravnotežu u odnosu na privatnost posjetilaca ili njihovo svojstvo u skladu sa zakonom ili drugim propisima.

- (4) Ukoliko je zatvorenik-prtvorenik ozbiljno bolestan ili se još uvijek oporavlja od veće povrede ili nedavne operacije ili ukoliko se radi o licu sa invaliditetom, procedure pretresa bi trebale biti prilagođene tako da se sa što manje neugodnosti pretresa i pronađu eventualno skrivene stvari, s tim da se dio procedure pertresa može obavljati prema savjetu medicinskog osoblja.

Član 19.

- (1) Osim pretresa čelija, svi prostori i površine u zavodu mogu biti pretreseni u bilo koje vrijeme, bilo zbog redovnog planiranog pretresa, vanrednog pretresa ili pretresa zasnovanog na sumlji, koji se trebaju pretresati na sistematičan način.
- (2) U slučajevima iz stava 1. ovog člana svi prostori, ventilatori, stropovi, podovi, zidovi, vrata, prozori, rešetkasti otvori, cijevi, nepokretni namještaj i instalacije trebaju biti pretraženi i po potrebi i kada je to neophodno pozvati profesionalno civilno osoblje radi pregleda (vatrogasci, vodovodno preduzeće itd.).

Član 20.

- (1) Ovlašteni zavodski službenik koji je zadužen za nadzor i kontrolu zatvorenika-prtvorenika na šetnji, odnosno boravku na otvorenom, prije i poslije šetnje dužan je izvršiti standardni pretres zatvorenika-prtvorenika, a prethodno pretražiti dvorište ili zajedničku prostoriju, a to radi i nakon završetka šetnje svake grupe zatvorenika-prtvorenika.
- (2) Zatvorenika-prtvorenika do dvorišta sprovodi najmanje dva ovlaštena zavodska službenika i koji prethodno obavljaju standardni pretres ispred čelije, čelija se zaključava, a zatvorenici čekaju ispred čelije dok cijela grupa zatvorenika-prtvorenika koja šeta zajedno ne bude pretresena.
- (3) Ovlašteni zavodski službenik koji obavlja nadzor šetnje u posebnoj knjizi evidencije obavljene šetnje vodi evidenciju u koju unosi: datum obavljene šetnje, od koliko do koliko sati je to lice boravilo u šetnji, koji zatvorenik-prtvorenik i zbog čega nije boravio u šetnji, posebno primjedbe o svim značajnim događanjima za vrijeme šetnje i vlastoručni potpis.
- (4) Ako postoji informacija prema kojoj je zatvorenik-prtvorenik u posjedu predmeta koji bi mogao ugroziti njega, druge zatvorenike-prtvorenike ili zavodske službenike, mora se obaviti detaljni pretres u prostoriji predviđenoj za tu svrhu. U slučaju da se pronađu nedozvoljeni predmeti, sačinjava se službena zabilješka i dostavlja komandiru, koji istu dostavlja upravi zavoda radi pokretanja disciplinskog postupka.

Član 21.

- (1) O izvršenom pretresu u slučajevima iz člana 16. stav (2) i člana 17. stav (3) ovog Pravilnika sastavlja se zapisnik.
- (2) U zapisnik se unose podaci o oduzetim stvarima koje nisu dozvoljene da ih posjeduje zatvorenik.
- (3) O oduzetim predmetima izdaje se potvrda o odzetim predmetima,

VI - SPROVOĐENJE ZATVORENIKA

Član 22.

- (1) Sprovođenje zatvorenika vrši se specijalnim vozilima namijenjenim za tu svrhu ili drugim pogodnim vozilima.
- (2) Sprovođenje treba izvršiti tako da se po mogućnosti ne prekida put do mjesta predaje lica koje se sprovodi.
- (3) Ako se sprovođenje iz bilo kojeg razloga mora prekinuti, prekid treba izvršiti u mjestu u kome postoji Zavod ili (policjska agencija).

Član 23.

- (1) Prilikom sprovođenja psihiatrijski oboljelih zatvorenika i prtvorenika obavezno je prisustvo zdravstvenog radnika.
- (2) Sprovođenje bolesnih i iznemoglih lica ili trudnih žena vrši se na osnovu prethodno pribavljenog mišljenja ljkara o sposobnosti takvih lica za sprovođenje, odnosno putovanje.
- (3) Sprovođenje bolesnih i iznemoglih lica ili trudnih žena, može se vršiti i bez prethodno pribavljenog mišljenja ljkara, ako je neophodno da se ova lica hitno upute u zdravstvenu ustanovu radi ljkarske intervencije.

Član 24.

- (1) Prije svakog izvođenja zatvorenika iz zavoda, ovlašteni zavodski službenici trebaju prekontrolisati i provjeriti potrebnu dokumentaciju, odobrenja i naloge, odnosno naredbe prepostavljenih, kako bi postupak izvođenja bio u skladu sa zakonskim propisima i posebno kada se tiču izvođenja, sprovođenja i čuvanja i osiguranja zatvorenika, koji su sprovedeni u bolnicu.
- (2) Prepostavljeni za poslove osiguranja analizira stepen rizika i opasnosti zatvorenika koji se izvodi i smješta u bolnicu na ležanje, a radi liječenja ili operativnog zahvata.
- (3) Ovlašteni zavodski službenici koji su zaduženi za čuvanje i osiguranje zatvorenika u bolnici u principu su zaduženi da pruže sigurno okruženje takvom zatvoreniku.
- (4) Ovlašteni zavodski službenici koji su zaduženi za čuvanje i osiguranje zatvorenika prije smještaja u bolničku sobu moraju ujek izvršiti pregled i pretres prostorije, toaleta, spratnost zgrade, ulaze i izlaze i dužni su da uklone sve stvari i predmete koji mogu biti upotrijebljeni za napad, samopovrijeđivanje, bjekstvo i slično.
- (5) U izuzetnim slučajevima, kada je zatvorenik koji se smješta u bolnicu opasan spade u grupu visokorizičnih zatvorenika, može se tražiti podrška policijskih agencija ili sudske policije koja će asistirati i pomagati u sprovođenju, čuvanju i osiguranju takvog zatvorenika koji je smješten u bolnicu, kao i njegovo sigurno vraćanje u zavod.

Član 25.

Načelnik službe osiguranja određuje potreban broj ovlaštenih zavodskih službenika za sprovođenje. Broj ovlaštenih zavodskih službenika određuje se prema načinu sprovođenja, broju i ličnim svojstvima lica koja se sprovode, vremenskom trajanju sprovođenja i drugim okolnostima.

Član 26.

- (1) Ovlaštenom zavodskom službeniku, koji sprovodi lice, predaje se uputni akt i oduzete stvari ovog lica, kao i hrana za lice koje se sprovodi.
- (2) Prilikom prijema uputnog akta, ovlaštenom zavodskom službeniku se daju nužna obavještenja o ličnim svojstvima lica koje se sprovodi, a naročito o njegovim eventualnim sklonostima za izazivanje nereda i bjekstva, te koja se sredstva prinude mogu upotrijebiti prema licu koje se sprovodi.
- (3) Ovlašteni zavodski službenik je dužan da upozori lice koje sprovodi, da je dužno da se pridržava njegovih naređenja i da će svaki pokušaj otpora ili bjekstva biti savladan silom.

Član 27.

- (1) Za vrijeme sprovođenja i prevoza zatvorenika-prtvorenika ponosašnja i incidenti koji mogu dati naznake da postoji sigurnosni rizik su razne vrste ponosašnja kao što su: simulacija bolesti, agresivno ponosašnje uz nanošenje samopovreda, zahtjevi da se vozilo zaustavi radi obavljanja fizioloških potreba, pokušaj napada na zavodskog službenika, iznenadno traženje obroka za jelo ili piće, molba za kratko zaustavljanje vozila zbog zamora ili nagona za povraćanje ili drugih sličnih ponosašnja.

- (2) U okolnostima iz stava (1) ovog člana sprovodna zavodska služba je dužna prije otpočinjanja radnje sproveđenja, shodno planu i standardima procjene rizika provjeriti sve sigurnosne elemente i procedure za održavanje sigurnog nivoa sigurnosti tokom sprovodenja zatvorenika ili pritvorenik u drugu ustanovu ili medicinski centar ili drugu vrstu sprovodenja.

Član 28.

- (1) Ovlašteni zavodski službenici koji vrše sprovodenje moraju se pridržavati zadatog pravca kretanja i držati u tajnosti povjerljivosti sve informacije vezane za sprovodenje odnosno pravac kretanja, broj zatvorenika-pritvorenika, broj zavodskih službenika, krajnje odredište i drugi važni podaci.
- (2) Ovlašteni zavodski službenik je dužan odnositi se sa pojačanom pažnjom prema osobama koje se nalaze u neposrednoj blizini vozila i voda sprovodne grupe, uz prethodne konsultacije sa komandirom službe osiguranja, može u slučaju potrebe promijeniti kretanje sa planirane na rezervnu trasu puta.
- (3) Službeno lice odgovorno za planiranje sprovodenja prije kretanja vozila mora provjeriti sigurnosni režim na određenim trasama kretanja i ovakve informacije dužan je tražiti od policijske uprave predmetna trase puta.
- (4) Ovlašteni zavodski službenici koji vrše sprovodenje prije kretanja na sprovodenje moraju posjedovati brojeve telefona policijskih uprava kroz čiju teritoriju sa vrši sprovodenje.
- (5) Ovlašteni zavodski službenici ni pod kojim okolnostima tokom sprovodenja ne smiju napuštati vozilo.

Član 29.

Za vrijeme sprovodenja, licu koje se sprovodi, neće se dozvoliti da dolazi u dodir sa građanima, da sa njima razgovara ili da od njih bilo šta prima. Prema potrebi, može se zabraniti i međusobni razgovor lica koja se sprovode.

Član 30.

- (1) Ovlašteni zavodski službenik je odgovoran za ličnu sigurnost lica koje sprovodi.
- (2) Ovlašteni zavodski službenik je dužan da spriječi svaki napad ili pokušaj napada na lice koje sprovodi, da spriječi pokušaj njegovog oslobođanja od strane trećih lica, kao i njegovo samopovrijedjivanje.
- (3) U slučaju pokušaja bjeckstva lica koje se sprovodi, ovlašteni zavodski službenik je dužan da preduzme mjere u cilju njegovog hvatanja, odnosno spriječavanja bjeckstva.
- (4) Ako lice koje se sprovodi pobegne, ovlašteni zavodski službenik je dužan da goni to lice i da u cilju hvatanja primjeni ovlaštenja iz čl. 42. i 40. Zakona i da o bjeckstvu odmah obavijesti najbližu stanicu policije i pruži im potrebne podatke o odbjeglog licu.
- (5) Prilikom sprovodenja dozvoljena je upotreba specijalno obučenog službenog psa.

Član 31.

- (1) Lice koje se sprovodi, kao i njegove stvari, predaju se uz potvrdu organu ili drugom pravnom licu koje su naznačene u uputnom aktu.
- (2) Prilikom predaje lica koje je sprovodio, ovlašteni zavodski službenik će obavijestiti odgovorno lice kojem je izvršena predaja o svim važnijim događajima i zapažanjima o licu koje je sproveo.
- (3) Po povratku u Zavod ovlašteni zavodski službenik podnosi pismeni izvještaj načelniku službe osiguranja o toku sprovodenja i predaji lica i njegovih stvari.
- (4) Izvještaj sadrži, po pravilu, sve podatke o ponašanju zatvorenika tokom sprovodenja, o problemima tokom

putovanja (pokušaj bjeckstva, otazivanje poslušnosti, eventualnoj upotrebi prevoznih sredstava i sredstava veze itd.) i sva druga bitna zapažanja.

DIO TREĆI - NAORUŽANJE I OPREMA SLUŽBE OSIGURANJA

Član 32.

- (1) Naoružanje službe osiguranja u Zavodima zatvorenog tipa sastoji se od vatrenog oružja i municije, hemijskog oružja i hemijskih sredstava.
- (2) Vatreno oružje je: pištolj, automat, puška (automatska i poluautomatska) i snajperska puška.
- (3) Hemijsko oružje je: plinski pištolj, a hemijska sredstva su: raspršivači i razne vrste sprejeva za koje je izdat atest.

Član 33.

- (1) Oprema službe osiguranja u Zavodima zatvorenog tipa sastoji se od sredstava veze, motornih vozila i sredstava posebne opreme.
- (2) Sredstva posebne opreme su: gumene palice, kacige sa vizurom, pancir košulja, džepna lampa, zaštitna maska, sredstva za vezivanje i sredstva za pružanje pomoći (kapa za zaštitu identiteta - fantomka, zaštitni prsluk sa zaštitom za zglove, interventni štit-kratki, interventni štit dugi, palica tonfa, palica defanzivna duga, zaštitne rukavice protiv uboda i posjekotina, zaštitno odjelo za intervencije i nerede, kamera za kacigu).

Član 34.

- (1) Naoružanje službe osiguranja u Zavodima poluotvorenog tipa i poluotvorenim odjeljenjima sastoji se od pištolja s municijom i raznih vrsta sprejeva za koje je izdat atest.
- (2) Oprema službe osiguranja u Zavodima poluotvorenog tipa sastoji se od sredstava veze i motornih vozila.
- (3) Sredstva posebne opreme su: gumene palice, sredstva za vezivanje i sredstva za pružanje pomoći, džepna lampa i zaštitna maska.

Član 35.

Vatreno oružje, hemijsko oružje, hemijska sredstva i municija čuvaju se na naročito osiguranom mjestu, prema odredbama Pravilnika o smještaju i čuvanju oružja, vođenja evidencije o prometu oružja i municije i obrascima i sadržaju obrazaca za vođenje te evidencije ("Službeni list SRBiH", br. 31/78 i 28/90), i dostupna su samo ovlaštenim licima.

Član 36.

O naoružanju i opremi u Zavodu vodi se posebna evidencija, u skladu sa članom 35. ovog Pravilnika.

Član 37.

- (1) Naoružanje i sredstva posebne opreme kojim su zaduženi ovlašteni zavodski službenici ili koje se nalazi na čuvanju u Zavodu, mora se održavati u ispravnom stanju.
- (2) Nestanak, uništenje ili oštećenje sredstava naoružanja i posebne opreme, ovlašteni zavodski službenik je dužan odmah prijaviti nadređenom.

Član 38.

- (1) Ovlašteni zavodski službenik koji namjerno ili iz krajnje nепаžnje prouzrokuje nestanak, uništenje ili oštećenje sredstava naoružanja i posebne opreme, dužan je da prouzrokovani štetu nadoknadi.
- (2) Postojanje štete i njenu visinu utvrđuje komisija u zavodu, u skladu sa odredbama o naknadi štete iz Zakona o radu u institucijama Bosne i Hercegovine.

Član 39.

- (1) Vatreno oružje može se nositi samo na dužnosti.
- (2) Kada ovlašteni zavodski službenik nije na dužnosti, vatreno oružje kojim je zadužen čuva se u Zavodu.

Član 40.

U slučaju prestanka radnog odnosa ovlašteni zavodski službenik je dužan da preda u ispravnom stanju vatreno oružje i opremu kojom je zadužen.

Član 41.

Provjeravanje ispravnosti sredstava naoružanja i posebne opreme vrši se prilikom redovnog pregleda, prilikom izvođenja vježbi i na smotrama službe osiguranja koja se vrši najmanje jedanput u šest mjeseci i kojima prisustvuju upravnik i načelnik službe osiguranja.

Član 42.

- (1) Stručno-tehnički pregled ispravnosti naoružanja i opreme vrši svake godine stručno tehnička lica ovlaštenog servisa i komisija koju formira upravnik.
- (2) O izvršenom stručno-tehničkom pregledu sastavlja se zapisnik i jedan primjerak dostavlja se Ministarstvu pravde.

Član 43.

- (1) Opravke sredstava naoružanja mogu se vršiti samo u radionicama koje su za to registrovane.
- (2) Rashodovanje sredstava naoružanja i pojedinih dijelova opreme vrši se na prijedlog komisije iz člana 42. ovog Pravilnika, po propisima o materijalnom poslovanju organa uprave.

DIO ČETVRTI - UPOTREBA VATRENOG ORUŽJA I DRUGIH SREDSTAVA PRINUDE

I - OPĆA PRAVILA

Član 44.

- (1) Pod vatrenom oružjem u smislu člana 32. i člana 34. stav (1) ovog Pravilnika, podrazumijeva se oružje kojim su naoružani ovlašteni zavodski službenici.
- (2) Pod sredstvima prinude podrazumijevaju se: fizička snaga, sredstava za ograničenje kretanja (u daljem tekstu: vezivanje) gumena palica, specijalno obućeni psi, šmrkovi sa vodom, topovi sa vodom i hemijska sredstva.

Član 45.

- (1) Vrsta naoružanja ovlaštenog zavodskog službenika određuje se prema stepenu osiguranja i ograničenju slobode zatvorenika, kao i prema prirodi poslova i zadataka koji se obavljaju.
- (2) Kad vrše vanjsko osiguranje Zavoda zatvorenog tipa, ovlašteni zavodski službenici mogu biti naoružani pištoljima, puškama, automatima i snajperskim puškama.
- (3) Kad vrše osiguranje Zavoda poluotvorenog tipa, kao i kad vrše sprovođenje zatvorenika i pritvorenika, ovlašteni zavodski službenici su naoružani pištoljima, a mogu imati i puške.
- (4) Izuzetno od odredbe stava (3) ovog člana, ovlašteni zavodski službenici mogu biti naoružani oružjem iz stava (2) ovog člana, kada vrše sprovođenje veće grupe zatvorenika.

Član 46.

- (1) Kada je ovlašteni zavodski službenik na dužnosti među zatvorenicima i pritvorenicima unutar Zavoda ne može nositi vatreno oružje i gumenu palicu.
- (2) Gumena palica se drži u posebnom spremištu ili u prostoriji u kojoj boravi dežurni i koristit će se samo u slučaju potrebe.

Član 47.

- (1) Svaki ovlašteni zavodski službenik zadužen je vatrenom oružjem i opremom prema pravilima koje propisuje upravnik uz saglasnost Ministarstva pravde.

- (2) Ovlašteni zavodski službenik ne smije drugim licima davati na korištenje vatreno oružje i opremu kojom je zadužen.

Član 48.

Upravnik, a u njegovoj odsutnosti načelnik službe osiguranja i glavni dežurni Žavoda, oduzet će ovlaštenom zavodskom službeniku vatreno oružje i opremu u sljedećim slučajevima:

- a) kada je protiv njega određen pritvor;
- b) zbog udaljenja sa dužnosti;
- c) kada se upotrebom alkohola ili na drugi način doveo u stanje koje smanjuje sposobnost za obavljanje službenih zadataka;
- d) kada iz zdravstvenih razloga nije sposoban da rukuje vatrenim oružjem i
- e) u drugim slučajevima kada postoji osnovana sumnja da vatreno oružje može biti zloupotrijebljeno, kao i u slučaju prekoračenja ovlaštenja.

Član 49.

Načelik službe osiguranja je dužan naročito:

- a) da vrši nadzor nad čuvanjem i održavanjem naoružanja i opreme;
- b) da se stara o evidenciji naoružanja i opreme i
- c) da organizuje i rukovodi izvođenjem obuke i gađanja.

Član 50.

Ovlašteni zavodski službenik može upotrijebiti vatreno oružje ili druga sredstva prinude prema osuđenicima i pritvorenicima samo u slučajevima predviđenim čl. 40. i 42. Zakona i na način utvrđen ovim Pravilnikom.

Član 51.

Pri upotrebi vatrenog oružja ili drugih sredstava prinude ovlašteni zavodski službenik je dužan da čuva život drugih lica.

Član 52.

Ako postoje mogućnosti i uslovi da se može upotrijebiti više sredstava prinude, upotrijebit će se najprije ono sredstvo prinude koje je po posljedicama najblaže za lice prema kojem se primjenjuje, s tim da se njegovom primjenom osigura izvršenje službenog zadatka.

Član 53.

- (1) Napad u smislu tačke 2. stava (1) člana 42. Zakona postoji ako je protivpravan, a izvršen je vatrenom oružjem, opasnim oruđem ili drugim sredstvom kojim se može ugroziti život lica prema kojima je napad usmjeren, ili je izvršen od strane jednog ili više lica.
- (2) Napadom na objekat u smislu tačke 3. stava (1) člana 42. Zakona smatra se svaka radnja usmjerena na uništenje ili teže oštećenje objekta ili pojedinih njegovih dijelova ili na kvarenje, uništenje ili zloupotrebu uređaja i opreme u objektu, kao i pokušaj nasilnog prodiranja u krug Zavoda.
- (3) U slučajevima iz st.(1) i (2) ovog člana ovlašteni zavodski službenik će upotrijebiti vatreno oružje samo ako napad ne može odbiti upotrebom fizičke snage i drugih sredstava prinude.

II - UPOTREBA VATRENOG ORUŽJA

Član 54.

- (1) Ovlašteni zavodski službenik će upotrijebiti vatreno oružje u smislu tačke 4. stava (1) člana 42. Zakona, kada se zatvorenik u cilju bjekstva penje na zid ili se nalazi na zidu ili je prešlo zid zavoda zatvorenog tipa.
- (2) U slučaju iz stava (1) ovog člana ovlašteni zavodski službenik će gađati u dio tijela gdje neće nastupiti smrtna posljedica.

Član 55.

- (1) Ako zatvorenik prilikom sproveđenja pokuša bjekstvo, vatreno oružje se može upotrijebiti samo ako se nalazi na izdržavanju kazne u zavodu zatvorenog tipa ili zatvorenom odjeljenju.
- (2) U nalogu za sproveđenje ili čuvanje zatvorenika van Zavoda naročito se navodi da li ovlašteni zavodski službenik može upotrijebiti vatreno oružje u slučaju pokušaja bjekstva lica koje sprovodi ili čuva.
- (3) Ako sprovodi lice prema kojem je u slučaju bjekstva dozvoljena upotreba vatrengog oružja, ovlašteni zavodski službenik je dužan na to upozoriti to lice.
- (4) Odredbe stava (1) ovog člana primjenjuju se i na pritvorenike za koje se osnovano sumnja da su počinili krivično djelo za koje je predviđena kazna zatvora od 15 godina ili kazna dugotrajnog zatvora.

Član 56.

Upotreba vatrengog oružja u uslovima iz člana 54. ovog Pravilnika nije dozvoljena u slučajevima bjekstva:

- a) trudne žene sa vidljivim znacima trudnoće;
- b) maloljetnog lica kojem je izrečena odgojna mjera upućivanja u odgojno-popravni zavod;
- c) lica osuđena na kaznu maloljetničkog zatvora izuzev u slučajevima utvrđenim u stavu (1) tač. 1., 2. i 3. člana 42. Zakona;
- d) prekršajno kažnjena lica;
- e) lica koja se upućuju na izdržavanje kazne zatvora sa slobode;
- f) lica kojima je izrečena mjera sigurnosti obaveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi.

Član 57.

- (1) Ovlašteni zavodski službenik će kod bjekstva zatvorenika ili pritvorenika iz čl. 54. i 55. ovog Pravilnika pokušati uhvatiti takvo lice, uz istovremeni poziv: "Stoj, pucat ēu". Ako lice u bjekstvu ne stane, ovlašteni zavodski službenik će ponoviti poziv, pa ako ono ni na ponovljeni poziv ne stane, a ne postoji druga mogućnost da mu se sprijeći bjekstvo, ovlašteni zavodski službenik može upotrijebiti vatreno oružje.
- (2) Ako to uslovi dozvoljavaju poslije drugog poziva, ovlašteni zavodski službenik, prije nego što puca u lice koje bježi, pucat će u zrak.
- (3) Noću ili u gustoj magli, odnosno na nepreglednom terenu ili u šumi, kao i kad zatvorenik ili pritvorenik bježi prema šumi ili u pravcu objekta gdje može da se sakrije, ovlašteni zavodski službenik može upotrijebiti vatreno oružje i poslije prvog poziva da takvo lice stane.
- (4) Ako zatvorenik ili pritvorenik bježi prema grupi ljudi ili se skriva u grupi ljudi, pa postoji mogućnost da bi neko od njih mogao da bude pogoden ili da bi moglo da bude pogoden neko drugo lice van te grupe, ovlašteni zavodski službenik ne smije upotrijebiti vatreno oružje.

Član 58.

Pucanje u zrak radi signalizacije, traženja pomoći ili zastrašivanja ne smatra se upotrebom vatrengog oružja u smislu ovog Pravilnika.

Član 59.

U slučaju upotrebe vatrengog oružja sa smrtnim posljedicama, upravnik, načelnik službe ili glavni dežurni sklonit će se lica mesta ovlaštenog zavodskog službenika koji je upotrijebio vatreno oružje, i pružiti mu zaštitu od drugih građana.

III - UPOTREBA FIZIČKE SNAGE I GUMENE PALICE**Član 60.**

Ovlašteni zavodski službenik može upotrijebiti fizičku snagu i gumenu palicu radi savladavanja aktivnog i pasivnog otpora zatvorenika ili pritvorenika u slučaju kada je to neophodno da bi se spriječilo njegovo bjekstvo, fizički napad na službenika Zavoda, nanošenje povreda drugom licu, samopovrijedivanje ili prouzrokovanje materijalne štete od strane tog lica, napad na objekt koji ovlašteni zavodski službenik osigurava, kao i kada je nužno da se spriječi fizički otpor tog lica u vezi sa zakonitim naređenjem ovlaštenih službenih lica ili izvršavanjem službenog zadatka.

Član 61.

- (1) Ukoliko zatvorenik ili pritvorenik otpočne sa nasiljem (psuje drugog, vrijeđa, omalovažava, fizički ga napadne, namjerno i nasilno uništava imovinu zavoda ili drugog, vrijeđa druge na osnovu etničke, vjerske ili religijske pripadnosti i dr.) ovlašteni zavodski službenik odmah verbalno nareduje nasilnom licu da prekine sa nasiljem, kao i odmah obaveštava komandira o događaju.
- (2) Do dolaska komandira ili drugih ovlaštenih zavodskih službenika, ovlašteni zavodski službenik koji se nalazi na licu mesta putem razgovora pokušava smiriti zatvorenika-pritvorenika, vodeći računa da ne dovede u opasnost svoju i sigurnost zavoda.
- (3) Ukoliko zatvorenik-pritvorenik ne prekine sa činjenjem nasilja ovlašteni zavodski službenik obuzdava ga primjenom fizičke sile, vodeći računa o srazmjernosti otpora i primjene sredstava prinude, s tim da se za svaku upotrebu sredstava prinude sačinjava izvještaj.
- (4) Prema takvom ztvoreniku-pritvoreniku nakon primjene sredstava prinude, preduzimaju se odmah mjere zavodski lekar.

Član 62.

- (1) Ovlašteni zavodski službenik ukoliko dođe do saznanja da se neki od oblika nasilja dešava u zavodu, na osnovu razgovora sa zatvorenicima-pritvorenicima, uposlenika zavoda ili na drugi način, odmah obavlja razgovor sa licem koje je bilo predmetom nasilja, osigurava dokaze ili druge činjenice i o tome odmah obaveštava komandira uz prethodno sačinjenu službenu zabilješku.
- (2) Komandir smjene u službi osiguranja formira predmet u koji se odlazu sva saznanja i pristupa radnjama saslušanja ili prikupljanja drugih činjenica ili okolnosti od značaja za navedeni predmet.
- (3) Na osnovu prikupljenih podataka i ukoliko postoje okolnosti i činjenice da je nasilje počinjeno, komandir smjene navedeni predmet dostavlja upravi zavoda za ocjenu pokretanja disciplinskog postupka.

Član 63.

- (1) Aktivni otpor postoji kada zatvorenik ili pritvorenik pruža otpor upotrebom oružja, oruđa i drugih predmeta ili fizičke snage i na taj način onemogućava ovlaštenom zavodskom službeniku da izvrši službeni zadatak.
- (2) Podsticanje na otpor smatra se kao aktivni otpor.
- (3) Pasivni otpor postoji kada se zatvorenik ili pritvorenik ogluši o poziv ili zakonito naređenje ovlaštenog zavodskog službenika time što se stavi u takav položaj (legne na tlo, uhvati se za neki stabilan predmet, neće da ide i slično) kojim onemogućava izvršenje službene radnje.

Član 64.

- (1) Kao upotreba fizičke snage i gumene palice smatraju se udarac palicom, odnosno zahvatanje i druge vještine

- odbrane ili napada, kojima se zatvorenik ili pritvorenik primuđava na izvršenje naređenja.
- (2) Ovlašteni zavodski službenik je dužan da prestane da upotrebljava fizičku snagu i gumenu palicu čim prestane neposredni napad ili otpor od strane lica protiv koga je upotrijebljena.

Član 65.

- (1) Prilikom upotrebe gumene palice ovlašteni zavodski službenik ne smije zatvorenika udariti po glavi i drugim osjetljivim dijelovima tijela.
- (2) Gumena palica se ne smije upotrijebiti prema zatvorenicima i pritvorenicima koji su očigledno bolesni, stari ili su teški invalidi, kao i prema ženama čija je trudnoća vidljiva, osim ako takva lica vatremin oružjem, odnosno drugim opasnim sredstvom ugrožavaju život ovlaštenog zavodskog službenika ili drugog lica, odnosno ako ozbiljno ugrožavaju objekat koji se osigurava ili ako se pruženi otpor ne može na drugi način savladati ili narušeni red i mir uspostaviti.

IV - UPOTREBA HEMIJSKIH SREDSTAVA, VODENOG TOPA I ŠMRKOVA SA VODOM

Član 66.

- (1) Ovlašteni zavodski službenik može, radi uspostavljanja reda i mira, upotrijebiti hemijsko sredstvo, samo ako je teže narušen red i mir od strane zatvorenika ili pritvorenika, ako je došlo do masovne pobune ili do tuče, ako više zatvorenika ili pritvorenika otkaže poslušnost, a na drugi način se ne mogu savladati, ako se jedno ili više lica zatvori ili zabarikadišu u prostoriji ili na drugi način sprječava da se do njih dođe.
- (2) U slučajevima iz stava (1) ovog člana mogu se upotrijebiti šmrkovi sa vodom i voden top, u skladu sa pravilima.

Član 67.

- (1) Hemijska sredstva, šmrkovi sa vodom i voden top mogu se upotrijebiti samo po naređenju upravnika, lica koje ga zamjenjuje, načelnik službe osiguranja, a van radnog vremena dežurnog službenog lica u Zavodu.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, blaža hemijska sredstva (sprej za ličnu zaštitu) ovlašteni zavodski službenik može upotrijebiti samoinicijativno u slučajevima propisanim članom 65. ovog Pravilnika.
- (3) Nije dozvoljena upotreba hemijskih sredstava u zatvorenim prostorima zapremine ispod 30 m³, osim hemijskog spreja za ličnu zaštitu. U zatvorenim prostorima čija zapremina iznosi preko 30 m³ može se upotrijebiti samo hemijski metakili raspršivač u kojoj ima do 30 g hemijske materije. Hemiska sredstva ne mogu se upotrijebiti prema licima lišenim slobode koja se nalaze u blizini eksplozivnih ili lako zapaljivih matrica koja se nalaze na velikoj visini i sličnim mjestima, gdje bi mogao biti ugrožen njihov život ili život drugih lica. Kod upotrebe hemijskih sredstava potrebno je voditi računa o metereološkim prilikama, korištenju zaštitnih sredstava kao i obezbjeđenju ekipe za pružanje prve pomoći.

V - UPOTREBA SPECIJALNO OBUČENIH PASA

Član 68.

- (1) Radi pronalaženja i hvatanja zatvorenika ili pritvorenika, koji je u bjekstvu, osiguranja određenog prostora i objekta, pronalaženja psihoaktivnih supstanci, eksplozivnih materija i ukradenih stvari u krugu zavoda, odbijanja napada na ovlaštenog zavodskog službenika ili na drugo lice, ili na objekat, kao i u drugim slučajevima kada se može upotrijebiti vatreno oružje, mogu se koristiti specijalno obučeni psi.

- (2) Ovlašteni zavodski službenik je dužan da, prema mogućnostima spriječi specijalno obučenog psa u nanošenju težih povreda licu prema kojem je pas upotrijebljen.

Član 69.

Upotrebu pasa određuje upravnik ili lice koje ga zamjenjuje.

VI - VEZIVANJE I IZDVAJANJE ZATVORENIKA

Član 70.

- (1) Prilikom sprovođenja zatvorenika ili pritvorenika ovlašteni zavodski službenik može vezati lice prema pismenom naređenju, ili samoinicijativno.
- (2) Ovlašteni zavodski službenik će obavezno, prilikom sprovođenja, vezati lice prema pismenom nalogu upravnika ili načelnika službe osiguranja.
- (3) Ovlašteni zavodski službenik može vezati lice koje sprovodi samoinicijativno i ako nije dobio pismeni nalog, a koje prilikom sprovođenja pruža otpor, pokuša bjekstvo, vrši napad na ovlaštenog zavodskog službenika koji ga sprovodi ili na drugo lice, kao i ako pretpostavlja da može doći do samopovrjeđivanja ili samoubistva lica koje sprovodi.

Član 71.

- (1) Ovlašteni zavodski službenik će uvijek primjeniti najblažu tehniku obuzdavanja, te će ići ka oštijim tehnikama srazmerno porastu agresivnosti i povećanju otpora koji pruža takvo lice i prije upotrebe vezivanja zavodski službenik je dužan pokušati verbalno smiriti pojedinca i upozoriti ga mogućnost vezivanja u skladu sa zakonom ili propisom zasnovanim na zakonu.
- (2) Vezivanje će se vršiti posebno prema licima u sljedećim situacijama:
- napad na ovlaštenog zavodskog službenika,
  - napad na drugog pojedinca,
  - odbijanje naređenja,
  - pokušaj bjekstva,
  - pokušaj samopovređivanja,
  - poušaj samoubistva i
  - izdvajanje zatvorenika-pritvorenika iz prostorije ili prostora u kojem prijeti da će izvršiti jednu od gore navedenih radnji ili drugih opasnih radnji po svoj život ili zdravlje ili drugih lica.

Član 72.

- (1) Zatvorenik ili pritvorenik na kojeg se primjenjuju mјere vezivanja se nikada ne smiju vezati za fiksirane objekte (radijatori, kreveti, šipke, ograde i slični objekti) niti se pojedincu smiju stavljati povezi ili flasteri preko usta.
- (2) Nakon vezivanja i izdvajanja pojedinca u posebnu prostoriju, ovlašteni zavodski službenik je dužan odmah obavijestiti ljekara ili drugo medicinsko osoblje, upavnika zavoda ili komandira službe osiguranja.
- (3) Ovlašteni zavodski službenik je dužan napisati izvještaj o upotrebi sredstava za vezivanje koji treba da odražava tačnost, sažetost, jasnoću, urednost i detaljan opis događaja, iz razloga što se izvještaj čuva u okviru zakonski određenog perioda i što u izvještaj može izvršiti uvid inspektor, ombudsmen, CPT ili sud, zbog kojih razloga svaki takav izvještaj mora odražavati istinitost i relevantnost takve zavodske situacije.

Član 73.

Vezivanje se neće primjeniti prema zatvorenicima ili pritvorenicima koji su očigledno bolesni, stari ili iznemogli ili su teški invalidi, kao i prema ženama čija je trudnoća vidljiva, bez obzira na krivično djelo, osim ako takva lica vatremin oružjem,

odnosno drugim opasnim sredstvom ugrožavaju vlastiti život ili živote drugih ljudi.

Član 74.

- (1) Ovlašteni zavodski službenik može vezati zatvorenika ili pritvorenika koji u zavodu daje takav otpor koji se na drugi način ne može savladati ili se na drugi način ne može uspostaviti red.
- (2) O vezivanju u slučaju iz stava (1) ovog člana ovlašteni zavodski službenik je dužan odmah obavijestiti nadređenog a koji će o tome odmah obavijestiti načelnika službe osiguranja i upravnika a van radnog vremena dežurnog Zavoda.
- (3) Vezivanje iz stava (1) ovog člana će se ukinuti kada prestanu razlozi zbog kojih je primjenjeno.
- (4) Vezivanje u smislu odredaba člana 70. do 74. ovog Pravilnika smatra se vezivanje ruku (ispred sebe ili iza leđa) i nogu sredstvima za vezivanje, na način kojim se licu koje se veže ne nanose tjelesne povrede.

Član 75.

- (1) O vezivanju zatvorenika ili pritvorenika iz člana 74 stav (1), ovlašteni zavodski službenik dužan je obavijestiti ljekara.
- (2) Potreba za kontinuiranim korištenjem sredstava za vezivanje redovno će se preispitivati od strane ljekara i upravnika Zavoda.
- (3) Ako ljekar smatra da je zdravlje vezanog lica značajno ugroženo naredit će se da se naredba o vezivanju ukine.
- (4) Kada je u interesu zdravlje zatvorenika ili pritvorenika, ljekar može narediti vezivanje tog lica.
- (5) Kada ljekar donese naredbu o vezivanju zatvorenika ili pritvorenika, izvršit će se pregled tog lica, a naredba će se preispitati od strane ljekara najmanje svaka tri sata o čemu se svakom prilikom sastavlja izvještaj.

Član 76.

- (1) Ovlašteni zavodski službenik može privremeno izdvojiti smjestiti u posebnu prostoriju zatvorenika ili pritvorenika koji zbog svojih postupaka predstavlja opasnost za sigurnost, sebe i drugih lica ili ozbiljno narušava kućni red.
- (2) U slučaju iz stava (1) ovog člana ovlašteni zavodski službenik je dužan odmah obavijestiti nadređenog, a van radnog vremena, dežurno službeno lice u Zavodu.

VII - IZVJEŠTAVANJE O UPOTREBI VATRENOG ORUŽJA I DRUGIH SREDSTAVA PRINUDE

Član 77.

- (1) O svakoj upotrebi vatrenog oružja i drugih sredstava prinude ovlašteni zavodski službenik je dužan da odmah, a najkasnije u roku od 24 sata, sastavi pismeni izvještaj u koji unosi podatke o licu prema kojem je oružje ili drugo sredstvo prinude upotrijebio, vrijeme i mjesto, kao i opis razloga i način upotrebe sredstava prinude.
- (2) Načelnik službe osiguranja kome se izvještaj iz stava (1) ovog člana podnosi, dužan je odmah po prijemu izvještaja da provjeri navode u izvještaju i da ga, zajedno sa svojim mišljenjem o pravilnosti postupka ovlaštenog zavodskog službenika, dostavi upravniku.

Član 78.

- (1) O svakoj upotrebi vatrenog oružja ili drugog sredstva prinude, izuzev izdvajanja i vezivanja, upravnik je dužan odmah pismeno izvijestiti Ministarstvo pravde, koje cijeni njihovu opravdanost.
- (2) O upotrebi vatrenog oružja i drugih sredstava prinude iz stava (1) ovog člana, kada su upotrijebljena protiv pritvorenika, obavještava se i sud pred kojim se vodi krivični postupak.

Član 79.

- (1) U zavodu se vanrednom situacijom smatra situacija koja može ugroziti zdravlje i život lica koja borave, posjećuju i rade u Zavodu.
- (2) U vanredne situacije osim situacija iz stava (1) ovog člana spade uzimanje talaca, učešće u pobuni, bješkstvo zatvorenika ili pritvorenika, napad spolja, u slučaju povrede discipline većih razmjera i kućnog reda, požara i drugih elementarnih nepogoda u zavodu, nestanak električne energije i prekid telefonskih feza ili veza informacijske tehnologije
- (3) U situacijama iz stava (1) i (2) ovog člana, ovlašteni zavodski službenik treba reagovati blagovremeno sa ograničenom upotrebom sredstava primude u onoj mjeri kako se ne bi ugrozilo odvijanje normalnog života i zakonitog rada u zavodu.
- (4) U prednjim situacijama ovlašteni zavodski službenik treba nastojati da postupa humano, bez primjene torture i nasilja, neugrožavajući integritet zatvorenika u svim prednjim situacijama u Zavodu, kao i u vanrednim situacijama.
- (5) Ovlašteni zavodski službenik je dužan da poštuje raspored zadataka koji utvrđuje načelnik službe osiguranja, koji upravlja u takvim situacijama i kontroliše postupanje ovlaštenih zavodskih službenika po izdatim naredbama i uputstvima ili smjernicama rada.

Član 80.

U slučaju težeg narušavanja reda i mira ili pobune u Zavodu, upravnik ili lice koje ga zamjenjuje, a van radnog vremena glavni dežurni Zavoda, dužni su odmah obavijestiti najbližu policijsku agenciju i da zatraže pomoć ako ovlašteni zavodski službenici nisu u stanju da sami uspostave red i spriječe bješkstvo lica koje čuvaju, s tim da se obavezno pismeno o tom slučaju obavijesti Ministarstvo pravde.

VIII - OSTALA PRAVILA

Član 81.

- (1) U cilju što uspješnijeg rukovanja vatrenim oružjem i drugim sredstvima prinude, ovlašteni zavodski službenici su dužni prisustvovati obuci.
- (2) Obuka iz stava (1) ovog člana organizuje se i sprovodi po posebnom programu koga donosi upravnik uz saglasnost ministra pravde.

Član 82.

Prilikom prijema u Zavod, zatvorenik ili pritvorenik obavezno se upoznaje s odredbama ovog Pravilnika.

IX - ZAVRŠNE ODREDBE

Član 83.

Danom stupanja na snagu ovoga pravilnika prestaje da važi Pravilnik o načinu vršenja službe osiguranja, naoružanju i opremi i upotrebi vatrenog oružja i drugih sredstava prinude u zavodima za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 34/05 i 10/14).

Član 84.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 07-02-3303/21
27. aprila 2021. godine

Sarajevo

Ministar
Josip Grubeša, s. r.

Na temelju članka 37. stav (2), u svezi sa člankom 34. Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera, službeni pročišćeni tekst ("Službeni